

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ

«ВІДКРИТИЙ МІЖНАРОДНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

РОЗВИТКУ ЛЮДИНИ «УКРАЇНА»

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ

Циклова комісія з екології

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Президент Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»

— Петро ТАЛАНЧУК

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Екологія»

Ecology

ID 78785

Освітньо-професійний рівень фахової передвищої освіти

Освітньо-професійний ступінь

«фаховий молодший бакалавр»

за спеціальністю E2 Екологія

галузі знань E Природничі науки, математика та статистика

кваліфікація: фаховий молодший бакалавр з екології

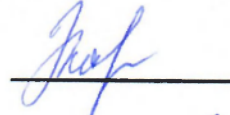
Затверджено рішенням Вченої ради Відкритого міжнародного
університету розвитку людини «Україна»
протокол № 3 від 24 квітня 2025 року
Освітньо-професійна програма вводиться в дію наказом
від 24 квітня 2025 року №52

Київ – 2025

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми
«ЕКОЛОГІЯ»

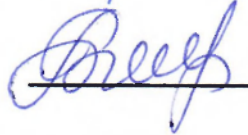
освітньо-професійного рівня фахової передвищої освіти

Проректор з освітньої діяльності

Оксана КОЛЯДА

Начальник відділу методичної роботи

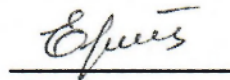
Вікторія БАУЛА

Голова Науково-методичного об'єднання з біології, екології, біотехнології, фармації, конструктивної екології та пермакультури, садово-паркового господарства, громадського здоров'я та середньої біологічної освіти

Валентина МОВЧАН

Директор Мелітопольського фахового коледжу

Ольга ЄРМОЛЕНКО

Керівник робочої групи:
голова циклової комісії екології та комп'ютерних наук
Мелітопольського фахового коледжу

Андрій ТУГАЙ

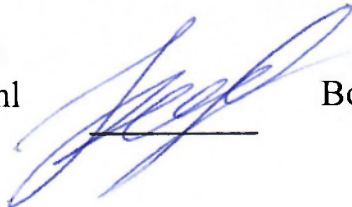
Представник роботодавців:
голова Громадської спілки
«Пермакультура в Україні»

Анастасія ВОЛКОВА

Представник студентського самоврядування:

здобувач освіти освітньої програми
«Екологія» групи ЕКЛ-24.2-1фмб-мл

Володимир КУЗЬМІЧОВ

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою у складі:

Тугай Андрій Васильович	голова циклової комісії екології та комп'ютерних наук	к.б.н.	
Сурядна Наталія Миколаївна	викладач циклової комісії екології та комп'ютерних наук	к.б.н.	доцент, спеціаліст вищої категорії
Лисенко Валерій Іванович	викладач циклової комісії екології та комп'ютерних наук	д.б.н.	професор, спеціаліст вищої категорії

Додатково залучені до розробки освітньої програми:

Мовчан Валентина Олексіївна – директор Інституту біомедичних технологій, кандидат біологічних наук.

Рекомендовано Науково-методичним об'єднанням з біології, екології, біотехнології, фармації, конструктивної екології та пермакультури, садово-паркового господарства, громадського здоров'я та середньої біологічної освіти у складі:

Голова НМО Мовчан Валентина Олексіївна	кандидат біологічних наук		директор Інституту біомедичних технологій
<i>Заступник голови НМО</i> Сурядна Наталія Миколаївна	кандидат біологічних наук	доцент	заступник директора Мелітопольського інституту екології та соціальних технологій
Сергійчук Наталія Миколаївна			заступник директора Інституту біомедичних технологій
Тугай Тетяна Іванівна	доктор біологічних наук	професор	завідувач кафедри мікробіології, сучасних біотехнологій, екології та імунології Інституту біомедичних технологій
Шостак Любов Геннадіївна	кандидат фармацевтичних наук		завідувач кафедри фармації Інституту біомедичних технологій
Лисенко Валерій Іванович	доктор біологічних наук	професор	директор, професор кафедри екології та інформаційних технологій Мелітопольського інституту екології та соціальних технологій

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Волкова А.Б., голова Громадської спілки «Пермакультура в Україні»;
2. Бонюк Зінаїда Григорівна, куратор відділу інтродукції деревних і трав'янистих рослин Ботанічного саду ім. акад. О.В. Фоміна ННЦ

«Інститут біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

3. Кузьмічов Володимир Юрійович, здобувач освіти освітньої програми «Екологія» групи ЕКЛ-24.2-1фмб-ml.

Склад групи забезпечення затверджено наказом президента Університету «Україна» від 21.10.2024 р. № 132.

Зміст освітньої програми розглянуто на засіданні Ради роботодавців Мелітопольського фахового коледжу (Протокол №2 від 21 листопада 2024 року).

Зміст освітньої програми розглянуто на засіданні циклової комісії з екології Мелітопольського фахового коледжу (Протокол №3 від 11 березня 2025 року).

Зміст освітньої програми розглянуто на засіданні Педагогічної ради Мелітопольського фахового коледжу (Протокол №4 від 15 квітня 2025 року).

Зміст освітньої програми розглянуто на засіданні Науково-методичного об'єднання з біології, екології, біотехнології, фармації, конструктивної екології та пермакультури, садово-паркового господарства, громадського здоров'я та середньої біологічної освіти (Протокол №4 від 10 квітня 2025 року).

Зміст освітньої програми розглянуто на засіданні Науково-методичної ради (Протокол №4 від 17 квітня 2025 року).

**1. Профіль освітньо-професійної програми
«Екологія»
фахової передвищої освіти**

1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу освіти та структурного підрозділу	Відокремлений структурний підрозділ закладу вищої освіти «Відкритий міжнародний університет розвитку людини «Україна» Мелітопольський фаховий коледж Циклова комісія з екології та комп'ютерних наук
Рівень освіти	Фахова передвища освіта
Ступінь передвищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Фаховий молодший бакалавр Фаховий молодший бакалавр з екології
Офіційна назва освітньо-професійної програми	Екологія Ecology ID 78785
Форма здобуття освіти	очна, заочна, мережева
Освітня кваліфікація	Фаховий молодший бакалавр з екології
Професійна кваліфікація	Не передбачено
Кваліфікація в дипломі	Рівень передвищої освіти – Фаховий молодший бакалавр Спеціальність – Е2 Екологія Освітньо-професійна програма – Екологія
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом фахового молодшого бакалавра одиничний, 180 кредитів ЄКТС, термін навчання – 2 роки 10 місяців. 88,9% обсягу освітньої програми виділяється для забезпечення загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за даною спеціальністю, передбачених Тимчасовим стандартом. Обсяг практик складає 18 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію освітньої програми Серія ПС 000081 від 24.12.2021. Термін дії: до 01.07.2026.
Цикл/рівень	НРК України – 5 рівень, FQ-EHEA – короткий цикл, EQF-LLL – 5 рівень
Передумови	Фахова передвища освіта може здобуватися на основі базової середньої освіти, повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти), професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (профільної середньої освіти) становить 180 кредитів ЄКТС. На основі базової середньої освіти здобувачі фахової передвищої освіти зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти, тривалість здобуття якої становить два роки. Освітня програма профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та / або спеціальності, інтегрується з освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра. Мінімум 50% обсягу освітньо-професійної програми має бути спрямовано на досягнення результатів навчання за спеціальністю, визначених Стандартом фахової передвищої освіти. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі професійної (професійно-

	технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 % загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.
Мова(и) викладання	Мовою освітнього процесу є державна мова. Забезпечується обов'язкове вивчення державної мови в обсязі 4 кредити ЄКТС та англійської мови в обсязі 8 кредитів ЄКТС, що дає змогу провадити професійну діяльність в обраній галузі з використанням державної мови та мови міжнародного спілкування. Особам, які належать до корінних народів, національних меншин України, іноземцям та особам без громадянства створюються належні умови для вивчення державної мови. Відповідно до освітньо-професійної програми можуть викладатися одна або декілька дисциплін англійською мовою, забезпечуючи при цьому здатність здобувачів фахової передвищої освіти продемонструвати результати навчання відповідної дисципліни державною мовою. У разі якщо є письмове звернення від одного чи більше здобувачів освіти, забезпечується переклад державною мовою. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти проводиться державною мовою.
Термін дії освітньої програми	Програма дійсна впродовж дії стандарту фахової передвищої освіти та може бути відкоригована відповідно до діючих нормативних документів.
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://ab.uu.edu.ua/NM_zabezpechennva_specialnostev_2025-26
2 - Мета освітньої програми	
Формування у майбутніх фахівців теоретичних та практичних навичок у галузі сучасної екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування, відновлення та конструювання екосистем.	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Галузь знань: Е Природничі науки, математика та статистика Спеціальність: Е2 Екологія Об'єкт вивчення та/або діяльності: - структура та функціональні компоненти екосистем різного рівня та походження; - антропогенний вплив на довкілля та оптимізація природокористування. Цілі навчання: формування у здобувачів фахової передвищої освіти професійних компетентностей у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. Теоретичний зміст предметної області: базові поняття, концепції і принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. Методи, методики та технології: - методи збирання, обробки та інтерпретації результатів екологічних досліджень; - загальнонаукові та спеціальні методи, статистичні методи аналізу даних, професійні методики, вирішення типових спеціалізованих

	задач і практичних проблем в екології. Інструменти та обладнання. обладнання, устаткування та програмне забезпечення для лабораторних, лабораторно-польових, польових і дистанційних досліджень будови та властивостей екологічних систем різного рівня та походження.
Орієнтація програми	Освітньо-професійна, прикладна. Орієнтована на підготовку фахівців, які уміють зберігати, відновлювати, конструювати екосистеми різних рівнів організації, що забезпечать сталий розвиток України з одночасним зростанням якості життя, відновленням природних екосистем, розширенням виробництва екологічно безпечної повноцінної сільськогосподарської продукції зі зменшенням трудо- та матеріальних затрат.
Основний фокус програми та спеціалізації	Поняття, принципи природничих наук, сучасної екології, природоохоронного законодавства та їх використання у сфері аналізу якості довкілля, раціонального природокористування, забезпечення екологічної безпеки. Застосування комплексу знань та навичок із відбору проб і зразків для проведення аналізів і випробувань; виконання різних видів хімічних, фізико-хімічних, радіометричних аналізів і випробувань відповідно до вимог стандартів і технічних умов; оформлення результатів аналізів і випробувань, ведення їх обліку; збір, накопичення та аналіз інформації з використанням сучасних комп'ютерних технологій і програмних засобів; приготування технічної документації, експертизи та оцінки впливу, проведення екологічних досліджень.
Особливості програми	Освітня програма фахового молодшого бакалавра передбачає теоретичну і практичну підготовку з виконання різних видів хімічних, фізико-хімічних, радіометричних аналізів і випробувань відповідно до вимог стандартів і технічних умов; оформлення результатів аналізів і випробувань, ведення їх обліку; збір, накопичення і аналіз інформації з використанням сучасних комп'ютерних технологій і програмних засобів; приготування технічної документації на роботи, які виконуються лабораторією, проведення відбору проб компонентів природного середовища та їх підготовки щодо проведення маркування та пакування проб (зразків); метрологічні характеристики різних методів аналізу; геохімічні показники оцінки екогеохімічного стану території; гранично допустимі концентрації шкідливих компонентів, допустимі добові дози; основні принципи роботи з апаратурою та приладами, що застосовуються для відбору проб; правила та норми охорони праці.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Здійснюється за виконанням фахової діяльності згідно до найменувань видів екологічної діяльності, поданими в Національному класифікаторі України ДК 003:2010: 2211.2. - 3211 Лаборанти в галузі біологічних досліджень. Назви первинних посад: технік-еколог, технік-лаборант. Фахівці затребувані в галузі промислового виробництва та сільського господарства, лісового та мисливського господарства, інспекційній та охоронній діяльності. Надання послуг у рослинництві; облаштування ландшафту з метою захисту навколишнього середовища (відновлення природного стану,

	рекультивация, меліорація земель тощо). Діяльність у сфері охорони і використання ресурсних видів. Діяльність у сфері інжинірингу. Розроблення проєктів у галузі систем контролю за забрудненням навколишнього середовища. Технічні випробування та дослідження. Вимірювання якості води та повітря, радіоактивності тощо. Аналіз стану навколишнього середовища: газів, диму, стічних вод тощо. Надання санітарних послуг, поводження з відходами.
Подальше навчання	Продовження освіти за початковим рівнем (короткий цикл) вищої освіти та/або першим (бакалаврський) рівнем вищої освіти і набуття додаткових кваліфікацій у системі освіти дорослих, в тому числі післядипломної освіти.
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі: студентоцентроване та проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень тощо. Викладання проводиться у вигляді лекцій, мультимедійних лекцій, інтерактивних лекцій, семінарів, практичних занять, самостійного навчання, індивідуальних занять тощо. Комбінація лекцій, практичних занять із розв’язування проблем, виконання курсових робіт, кваліфікаційний іспит, ознайомча, навчальна та виробнича практики. Аудиторна та самостійна робота на засадах проблемно-орієнтованого підходу з використанням сучасних освітніх технологій та методик (тренінги, презентації, дискусії, модерації, моделювання ситуацій, «мозкова атака», метод «кейс-стаді», робота в малих групах, дистанційне навчання).
Оцінювання	Система ЄКТС, що передбачає оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти за всіма видами аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямованими на опанування навчальним навантаженням із освітньо-професійної програми: різні види контролю відповідно до внутрішньої системи забезпечення якості освіти, зокрема письмові та усні екзамени (заліки), захист звітів із практик, курсової роботи, комплексний кваліфікаційний іспит.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі в галузі екології або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів природничих наук та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності; здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1. Здатність реалізувати свої права та обов’язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній

	системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку і ведення здорового способу життя. ЗК 3. Знання і розуміння предметної області та професійної діяльності. ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою. ЗК 6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Прагнення до охорони та збереження навколишнього природного середовища.
Спеціальні компетентності (СК)	СК 1. Здатність до використання положень та методів фундаментальних наук для вирішення професійних задач. СК 2. Здатність обґрунтовувати власну точку зору та висновки, використовуючи основні теорії та концепції наук про навколишнє середовище. СК 3. Здатність організовувати та здійснювати лабораторні й польові дослідження об'єктів/складових навколишнього природного середовища, зокрема з використанням інформаційних технологій. СК 4. Здатність описувати результати лабораторних і польових досліджень та складати відповідні звіти. СК 5. Здатність проводити моніторинг природних складових довкілля та оцінювати поточний стан його природних складових. СК 6. Здатність до участі в розробці заходів, спрямованих на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі. СК 7. Здатність до участі в розробці заходів щодо поводження з відходами виробництва та споживання. СК 8. Здатність оцінювати основні джерела техногенного впливу на стан навколишнього природного середовища. СК 9. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень. СК 10. Здатність інформувати громадськість про стан навколишнього середовища та екологічної безпеки. СК 11. Здатність до участі в реалізації природоохоронних заходів або екологічних проєктів. СК 12. Здатність до вивчення міжнародного та вітчизняного досвіду регіональних і транскордонних екологічних проблем з метою впровадження ресурсозберігаючих, природоохоронних технологій та альтернативних джерел енергії.
7 – Програмні результати навчання (Program Learning Outcomes)	
ПРН 1. Спілкуватись усно та письмово з професійних питань українською та іноземною мовами. ПРН 2. Здійснювати пошук, відбирати інформацію з різних джерел у сфері професійної діяльності. ПРН 3. Визначати та описувати основні джерела техногенного впливу на навколишнє природне середовище та оцінювати міру екологічної небезпеки.	PLO 1. To communicate orally and in writing on professional issues in Ukrainian and foreign languages. PLO 2. To search, to select information from various sources in the field of professional activity. PLO 3. To identify and to describe the main sources of man-made impact on the surrounding natural environment and to assess the degree of ecological danger.

ПРН 4. Використовувати положення, принципи, методи та поняття фундаментальних і прикладних наук у навчанні та професійній діяльності. ПРН 5. Використовувати лабораторне устаткування і обладнання. ПРН 6. Проводити польові та лабораторні дослідження, забір та оцінювання досліджуваних матеріалів і зразків, проведення аналізів, їх узагальнення та складання звітів. ПРН 7. Використовувати технологічні стандарти, нормативні документи, довідкові матеріали та технічні засоби для практичного виконання робіт і проведення обробки даних. ПРН 8. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для пошуку й обробки інформації у сфері екології. ПРН 9. Аналізувати склад, будову, розвиток екосистем у різних просторово-часових масштабах. ПРН 10. Застосовувати знання щодо геологічного середовища, педосфери, гідросфери та атмосфери для дослідження небезпечних екологічних явищ і процесів з метою вибору шляхів запобігання та їх вирішення. ПРН 11. Застосовувати знання з охорони навколишнього середовища, екологічного моніторингу, оцінки впливу на довкілля, геохімії довкілля для оцінки природно-ресурсного потенціалу та окремих видів природних ресурсів, оцінки впливу на навколишнє середовище, розрахунків збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства. ПРН 12. Застосовувати знання з біогеохімії, нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище та техноекотології для виконання спостережень за станом довкілля, проведення польових і лабораторних досліджень, визначення та реалізації методів очистки викидів у повітряний басейн та скидів зворотних вод у водні об'єкти. ПРН 13. Застосовувати знання з екології людини, соціоекології, екологічної безпеки для цілісного підходу до людини як до біоенергоінформаційної системи, яка може бути основою спрямованого управління процесами життєдіяльності, новими підходами до боротьби із хворобами, збереження та зміцнення здоров'я, духовної еволюції людини як безальтернативної	PLO 4. To use the provisions, principles, methods and concepts of fundamental and applied sciences in education and professional activity. PLO 5. To use laboratory equipment and equipment. PLO 6. To conduct field and laboratory research, collection and evaluation of researched materials and samples, conducting analyses, summarizing them and drawing up reports. PLO 7. To use technological standards, normative documents, reference materials and technical means for practical performance of work and data processing. PLO 8. To use modern information and communication technologies to find and to process information in the field of ecology. PLO 9. To analyze the composition, structure, and development of ecosystems at different spatiotemporal scales. PLO 10. To apply knowledge about the geological environment, pedosphere, hydrosphere and atmosphere to study dangerous environmental phenomena and processes in order to choose ways to prevent and solve them. PLO 11. To apply knowledge of environmental protection, environmental monitoring, environmental impact assessment, environmental geochemistry for assessment of natural resource potential and individual types of natural resources, assessment of environmental impact, calculations of damages caused by violation of environmental legislation. PLO 12. To apply knowledge of biogeochemistry, normalization of anthropogenic load on the environment and technoecology to observe the state of the environment, to conduct field and laboratory research, to determine and to implement methods of cleaning emissions into the air basin and discharges of return water into water bodies. PLO 13. To apply knowledge of human ecology, socioecology, environmental safety for a holistic approach to man as a bio-energy-informational system, which can be the basis of directed management of life processes, new approaches to combating diseases, preservation and strengthening of health, spiritual evolution of man as an alternative strategy for the survival of civilization in the conditions of an aggravating
--	--

стратегії виживання цивілізації в умовах загострення глобальної екологічної кризи. ПРН 14. Застосовувати знання з управління та поводження з відходами виробництва та споживання для обґрунтування підходів до мінімізації їх негативного впливу на стан і якість складових довкілля та екологічну безпеку населення. ПРН 15. Забезпечувати дотримання правил охорони праці, промислової, пожежної та екологічної безпеки.	global environmental crisis. PLO 14. To apply knowledge of management and handling of production and consumption waste to justify approaches to minimizing their negative impact on the state and quality of the components of the environment and the ecological safety of the population. PLO 15. To ensure compliance with the rules of labor protection, industrial, fire and environmental safety.
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Залучені до реалізації освітньої програми науково-педагогічні працівники відповідають кадровим вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності для рівня фахової передвищої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 № 1187 (зі змінами). Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану спеціальності та працюють у коледжі за основним місцем роботи, не менше 25% від загальної кількості годин навчального плану. Проведення лекцій із навчальних дисциплін, що забезпечують формування професійних компетентностей, педагогічними працівниками, які є визнаними професіоналами з досвідом роботи за фахом, не менше 10% від загальної кількості годин навчального плану. Всі педагогічні працівники, що забезпечують освітньо-професійну програму, за кваліфікацією відповідають профілю і напряму дисциплін, що викладаються, мають необхідний стаж педагогічної роботи та досвід практичної роботи. До освітнього процесу залучаються професіонали з досвідом дослідницької /управлінської /інноваційної /творчої роботи та/або роботи за фахом.
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічна база Університету забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, виробничої підготовки та науково-дослідної роботи здобувачів освіти: - аудиторний фонд; - бібліотека; - комп'ютерні класи; - Україно-корейський центр інформаційного доступу; - медичний кабінет; - Науково-практичний медико-реабілітаційний центр; - Центр інклюзивних технологій навчання; - їдальня (кав'ярня); - гуртожитки; - спортивні майданчики, зали і стадіон; - наявність пандусів; - наявність пасажирських ліфтів та ін. Використання лабораторного обладнання (зокрема: хроматографів, ПЛР, спектрофотометрів, центрифуг, аналітичних вагів, термостатів, мікроскопів тощо), необхідного технічного забезпечення, укомплектованого засобами обчислювальної та мультимедійної техніки, прикладними програмами.

	Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів відповідно до нормативів. Забезпечення мультимедійним та лабораторним обладнанням для одночасного використання. Крім того, з низкою наукових та науково-дослідних установ-партнерів різної форми власності та підпорядкування укладено відповідні договори для ефективної та якісної практичної підготовки здобувачів освіти.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	1. Використання авторських розробок науково-педагогічних працівників Університету «Україна», розміщених на сайті Інтернет-підтримки освітнього процесу Університету https://vo.uu.edu.ua/ та Інтернет-ресурсів. 2. Доступ до бібліотеки Університету та читальних залів, які забезпечено доступом до мережі Інтернет, вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, зокрема й в електронному вигляді. 3. Доступ до точки бездротового доступу Інтернет по всій території університету. 4. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю https://uu.edu.ua/electronni_resursi. 5. on-line бібліотека http://culonline.com.ua. 6. Електронний каталог бібліотеки http://ush.com.ua/kvuulib. 7. Електронна бібліотека http://ush.com.ua/kvuulib. 8. Навчально-методичні комплекси дисциплін https://vo.uu.edu.ua/. 9. Програми відповідних практик.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Національна кредитна мобільність може здійснюватися відповідно до угод між Університетом «Україна» та українськими закладами фахової передвищої освіти-партнерами .
Міжнародна кредитна мобільність	Програми реалізуються на основі паралельного дипломування, тобто шляхом паралельного або послідовного навчання в Університеті «Україна» та в закордонному закладі-партнері.
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Умови та особливості в контексті навчання іноземних громадян: - умови прийому на навчання за програмою регламентуються Правилами прийому до Університету «Україна».

**2.Перелік компонент освітньо-професійної/наукової програми
та їх логічна послідовність**

2.1 Перелік компонент ОПП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Обсяг		Форма підсумк. контролю	Семестри
		кредити ECTS	академ годин		
1	2	3	4	5	6
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ					
1.1 Обов'язкові компоненти освітньої програми					
OK 1.1	Основи навчання студентів (самоуправління навчанням)	4	120	з	1
OK 1.2	Фізика	4	120	і	1
OK 1.3	Вища математика і математична статистика	5	150	і,і	1,2
OK 1.4	Українська мова (за професійним спрямуванням)	4	120	з,і	1,2
OK 1.5	Фізична культура (Фізичне виховання. Основи здорового способу життя. Психологія стресу і стресостійкості особистості)	4	120	з,з	1,2
OK 1.6	Інформаційні технології	4	120	з,і	1,2
OK 1.7	Іноземна мова	4	120	з,з,і	1,2,3
OK 1.8	Україна в контексті світового розвитку	4	120	з	2
OK 1.9	Інклюзивне суспільство	4	120	з	2
OK 1.10	Охорона праці, безпека життєдіяльності та цивільний захист	3	90	з	4
OK 1.11	Права людини та верховенство права в сучасних реаліях	4	120	з	5
OK 1.12	Іноземна мова (за професійним спрямуванням)	4	120	з,і	5,6
Всього ОК за циклом загальної підготовки		48	1 440	19	
1.2 Вибіркові компоненти освітньої програми					
Всього ВК за циклом загальної підготовки		8	240	2	
ВК 1.1	Дисципліни вільного вибору студентів із загальноуніверситетського переліку дисциплін	4	120	з	3
ВК.1.2		4	120	з	5
Всього за циклом загальної підготовки		56	1 680	20	
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ					
2.1 Обов'язкові компоненти освітньої програми					
OK 2.1	Вступ до фаху	4	120	з	1
OK 2.2	Загальна біологія та екологія людини	6	180	і	1
OK 2.3	Загальна екологія та соціоекологія	5	150	і	2
OK 2.4	Основи наукових екологічних досліджень та академічного письма	4	120	з	2
OK 2.5	Інформаційні технології в галузі екології	3	90	з	3
OK 2.6	Основи конструктивної екології	5	150	і	3
OK 2.7	Геологія з основами геоморфології	4	120	і	3

ОК 2.8	Метеорологія і кліматологія	4	120	i	3
ОК 2.9	Біогеохімія довкілля	4	120	i	3
ОК 2.10	Урбоекологія	8	240	з,i,кр	3,4
ОК 2.11	Основи хімічних знань та фізико-хімічного аналізу	6	180	з,i	3,4
ОК 2.12	Гідрологія	5	150	i	4
ОК 2.13	Практикум зі зв'язків із громадськістю	3	90	з	4
ОК 2.14	Ґрунтознавство	3	90	i	5
ОК 2.15	Основи пермакультури	4	120	i	5
ОК 2.16	Екологічний моніторинг та оцінка впливу на довкілля	4	120	i	5
ОК 2.17	Основи екологічної безпеки та поводження з відходами	3	90	i	5
ОК 2.18	Регіональні і транскордонні екологічні проекти	3	90	з	6
ОК 2.19	Основи метрології, стандартизації та методи вимірювання параметрів НПС	6	180	i	6
ОК 2.20	Екологічне ландшафтознавство та збереження довкілля	5	150	i	6
ОК 2.21	Збалансоване природокористування	4	120	i	6
ПР 1	Навчальна (ознайомча) практика	6	180	дз	1,2
ПР 2	Навчальна практика	6	180	дз	3,4
ПР 3	Навчальна практика (за фахом)	6	180	дз	5,6
	Комплексний кваліфікаційний іспит	2	60		6
Всього ОК за циклом професійної підготовки		112	3 360	28	-
2.2. Вибіркові компоненти освітньої програми					
Всього ВК за циклом професійної підготовки		12	360	3	
ВК 2.1	Дисципліни вільного вибору студентів із переліку циклу професійної підготовки	4	120	з	4
ВК 2.2		4	120	з	5
ВК 2.3		4	120	з	6
Всього за циклом професійної підготовки		124	3 720	31	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ					
Всього кредитів дисциплін вільного вибору		20	600		
РАЗОМ:		180	5 400		

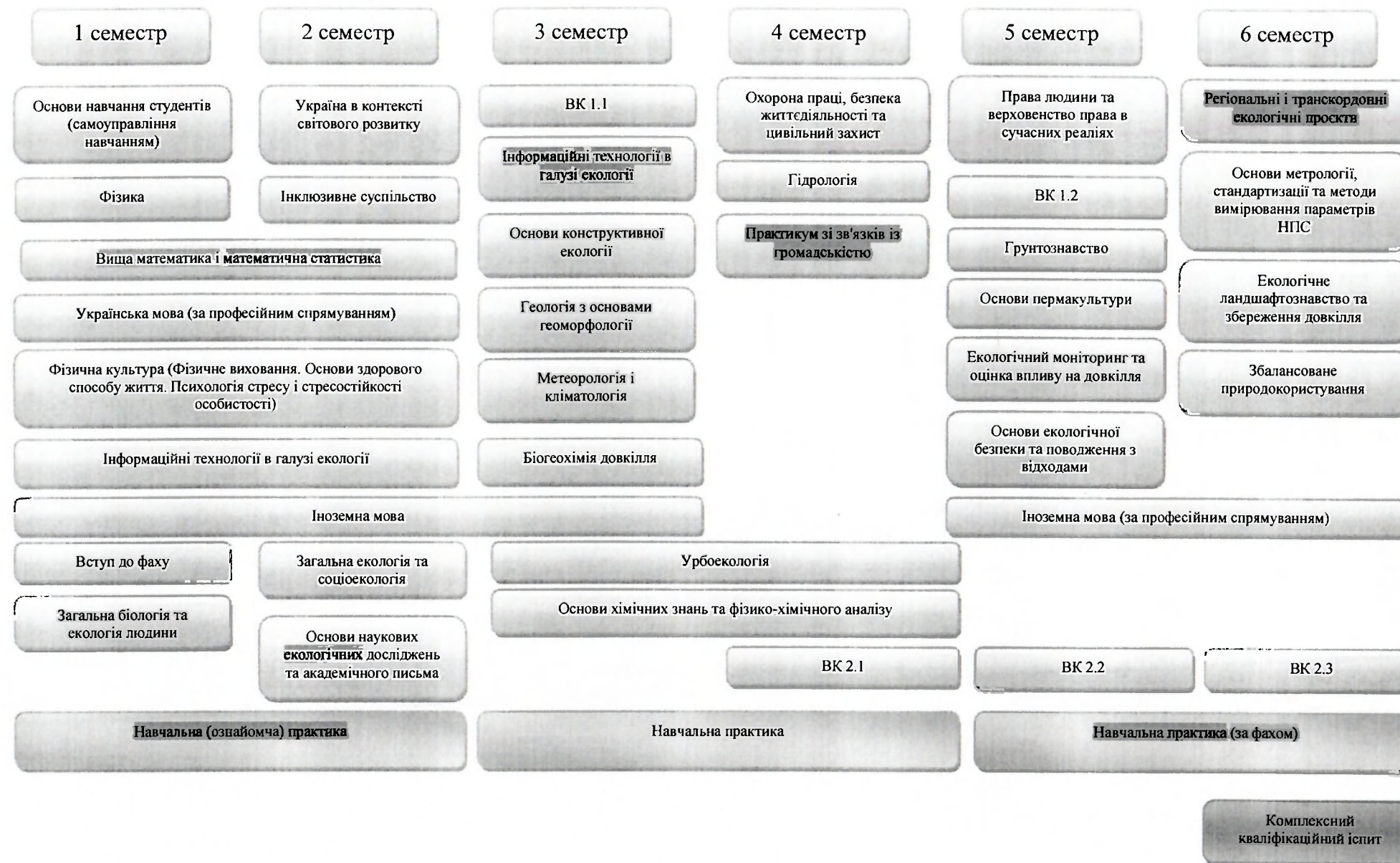
Вибіркові компоненти – 20 кредитів (11,1%), із них:

із циклу загальної підготовки – 8 кредитів (4,4%),

із циклу професійної підготовки – 12 кредитів (6,7%).

Освітні компоненти вільного вибору обираються здобувачем фахової передвищої освіти із загальноуніверситетського каталогу вибіркових дисциплін, розташованого за посиланням https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Organizaciya_navch_proc/Vibir_disciplin/Kataloo_vibirovih_disciplin.xlsx.

2.2. Посеместрова структурна схема освітньо-професійної програми

2.3. Структурно-логічна схема вивчення компонент освітньої програми

2.4. Практична підготовка

Вид практики	К-сть кредитів ЄКТС	Семес-тр	Зміст практики	Очікувані результати навчання	Підсумок
Навчальна (ознайомча)	6 кредитів (4 тижні)	1,2	1) Ознайомити здобувачів освіти з видовим складом рослин і тварин свого краю, що ростуть та живуть у різних екологічних умовах, удосконалити навички щодо визначення і розпізнавання їх у природі. 2) Практично вивчити особливості будови різноманітних представників живого світу, їх екологію та адаптацію до навколишнього середовища. 3) Ознайомити здобувачів освіти з комплексними методами дослідження рослин і тварин, правилами збирання і вивчення їх у природних умовах, способами визначення та прийомами камеральної обробки зібраного матеріалу; 4) Підготувати здобувачів освіти до організації і проведення екскурсій на природу відповідно до вимог початкової школи, набуття навичок збирання і виготовлення гербарію, колекцій різних груп безхребетних, виготовлення опудал та фіксації матеріалів хребетних тварин; 5) Виховувати у здобувачів освіти дбайливе ставлення до природи рідного краю, ознайомити їх із прийомами і методами природоохоронної діяльності. Знання, отримані здобувачами освіти під час практики, сприяють формуванню у них наукового світогляду та готують основу для подальшого засвоєння природничого матеріалу.	ПРН 1-15	Щоденник Звіт Захист
Навчальна	6 кредитів (4 тижні)	3,4	1) Ознайомитися із загальною організаційною структурою бази практики і, зокрема, з функціями, покладеними на підрозділи природоохоронного призначення; 2) Вивчити техніко-економічні й ландшафтно-екологічні умови діяльності підприємства, установи чи організації (бази практики); 3) Ознайомитися із сучасними методами і засобами інженерного захисту навколишнього середовища, що застосовуються на базі практики; 4) Навчитись встановлювати закономірності впливу найважливіших об'єктів і видів господарської діяльності на природне середовище і населення; 5) Брати участь у проведенні хіміко-аналітичних досліджень якості компонентів природного середовища; 6) Ознайомитися із порядком експлуатації очисних установок і споруд, а також полігонів відходів виробництва і споживання; 7) Ознайомитися з методами екологічної реабілітації порушених природних геосистем; 8) Вивчити питання організації культурних ландшафтів, облаштування рекреаційних зон.	ПРН 1-15	Щоденник Звіт Захист
Навчальна (за фахом)	6 кредитів (4 тижні)	5,6	Вміти оцінити природне середовище та екологічний стан атмосфери, літосфери і гідросфери в межах досліджуваного об'єкта екосистеми, вміти побудувати різноманітні екологічні, геоекологічні карти, зібрати і обробити інформацію про розвиток небезпечних антропогенних процесів, скласти моделі і прогнозувати екологічний стан літосфери, гідросфери й атмосфери, досліджувати сучасну екологічну ситуацію району, окремих площ зони впливу сільськогосподарських та промислових підприємств, родовищ корисних копалин, знати методики та технічні засоби, необхідні для аналізу стану довкілля, розробки та впровадження природоохоронних заходів.	ПРН 1-15	Щоденник Звіт Захист

2.5. Курсова робота

Курсова робота	Семестр	Мета та завдання курсової роботи	Очікувані результати навчання	Підсумок
Урбоекологія	4	Надання майбутнім фахівцям екологічного профілю науково-теоретичних знань і практичних навичок зі створення комфортного середовища на урбанізованих територіях із урахуванням природно-кліматичних чинників, закономірностей створення штучного середовища і забезпечення його рівноваги із природним середовищем, засвоєння основних сучасних концепцій та технологічних підходів до реконфігурації індустріальних напрямів діяльності, спрямованих на зменшення забруднення і збереження природних ресурсів на локальному, регіональному та глобальному рівнях. Завдання курсової роботи: – формування чіткого і правильного розуміння процесів урбанізації та захисту навколишнього середовища; – розвиток здібностей здобувачів освіти до творчого мислення та самостійної роботи під час підготування індивідуальних завдань за темами, які стосуються проблем міста, країни та всього світу.	ПРН 4. Використовувати положення, принципи, методи та поняття фундаментальних і прикладних наук у навчанні та професійній діяльності. ПРН 10. Застосовувати знання щодо геологічного середовища, педосфери, гідросфери та атмосфери для дослідження небезпечних екологічних явищ і процесів з метою вибору шляхів запобігання та їх вирішення. ПРН 11. Застосовувати знання з охорони навколишнього середовища, екологічного моніторингу, оцінки впливу на довкілля, геохімії довкілля для оцінки природно-ресурсного потенціалу та окремих видів природних ресурсів, оцінки впливу на навколишнє середовище, розрахунків збитків, заподіяних порушенням природоохоронного законодавства. ПРН 12. Застосовувати знання з біогеохімії, нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище та техноекології для виконання спостережень за станом довкілля, проведення польових і лабораторних досліджень, визначення та реалізації методів очистки викидів у повітряний басейн та скидів зворотних вод у водні об'єкти. ПРН 13. Застосовувати знання з екології людини, соціоекології, екологічної безпеки для цілісного підходу до людини як до біоенергоінформаційної системи, яка може бути основою спрямованого управління процесами життєдіяльності, новими підходами до боротьби із хворобами, збереження та зміцнення здоров'я, духовної еволюції людини як безальтернативної стратегії виживання цивілізації в умовах загострення глобальної екологічної кризи.	Захист

2.6. Фахові періодичні видання України з підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за спеціальністю Е2 Екологія

Назва видання	Засновник	Дані про видання	Анотація	URL-адреса архіву номерів у PDF-форматі
Екологічні науки	Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів України, Державний заклад «Державна екологічна академія післядипломної освіти та управління»	Академічне науково-практичне видання. Категорія «Б» (з 2020 р.), періодичність 6 разів на рік.	Висвітлює результати досліджень у сферах охорони навколишнього природного середовища, раціонального природокористування, екологічної безпеки та управління.	https://ecoi.dea.kiev.ua/ (на сайті доступні повнотекстові версії)
Агроєкологічний журнал	Інститут агроєкології і природокористування Національної академії аграрних наук України (НААН)	Фахове науково-теоретичне видання, включене до переліку МОН.	Висвітлює актуальні проблеми агроєкології, раціонального природокористування, охорони ґрунтів, біорізноманіття та біобезпеки екосистем.	https://journalagroeco.org.ua/issue/archive
Біологія та екологія	Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка	Науковий журнал, включений до переліку МОН (категорія «Б»).	Публікує статті з широкого кола питань біології, екології та суміжних дисциплін, що може бути корисним для фахової передвищої освіти.	https://pnpu.edu.ua/news/naukovij-zhurnal-pnpu-imeni-v-g-korolenka-biologiya-ta-ekologiya-vklyucheno-do-pereliku-naukovih-fahovih-vidan-ukra%D1%97ni-kategoriya-b.html

**2.7. Універсальні та спеціалізовані інформаційні системи і програмні продукти,
необхідні для здобуття фахової передвищої освіти
за спеціальністю Е2 Екологія**

№ з/п	Назва програмного забезпечення	Покликання	Опис
1	Microsoft Office (Excel, Word, PowerPoint) або аналоги (LibreOffice)	www.microsoft.com	Базовий набір програм для підготовки звітів, розрахунків, аналізу даних у таблицях та створення презентацій. Excel широко використовується для статистичної обробки екологічних даних.
2	Google Workspace (Docs, Sheets, Slides)	workspace.google.com	Хмарний аналог офісних програм, що забезпечує спільний доступ та редагування документів, таблиць і презентацій, що є важливим для командної роботи над проєктами.
3	Статистичні пакети (наприклад, R, Statistica, SPSS)	www.r-project.org (R - безкоштовно)	Програмне забезпечення для поглибленого статистичного аналізу екологічних даних, моделювання взаємозв'язків та перевірки гіпотез. R є потужним інструментом із відкритим кодом.
4	ГІС-програми (QGIS, ArcGIS, MapInfo)	qgis.org (QGIS - безкоштовно)	Геоінформаційні системи (ГІС) – критично важливі для екологів. Використовуються для просторового аналізу, картографування джерел забруднення, моделювання поширення забруднювачів та управління природними ресурсами. QGIS є безкоштовним та популярним в Україні.
5	Програмне забезпечення для ОВНС та дозвільної документації (наприклад, АСЕМ Парус, Софт Фонд)	sfund.kyiv.ua	Спеціалізовані українські програмні продукти, що допомагають розраховувати нормативи викидів (ОВНС/ОВД), формувати дозвільну документацію та вести екологічний облік на підприємствах.
6	Програмне забезпечення для	Покликання залежать від	Вузькоспеціалізоване ПЗ для прогнозування та моделювання

	модельовання якості повітря або води (наприклад, AirQUIS, MIKE)	конкретного продукту/розробника	розповсюдження забруднюючих речовин в атмосферному повітрі або водних об'єктах. Використовуються в профільних ЗВО.
7	Системи дистанційного зондування Землі (ДЗЗ) та обробки супутникових знімків (наприклад, SNAP, Google Earth Engine)	step.esa.int (SNAP - безкоштовно)	Програми для роботи зі супутниковими даними для моніторингу змін земельного покриття, стану лісів, водних ресурсів та інших екологічних параметрів.
8	Державна система моніторингу довкілля України (ДСМД)	https://mepr.gov.ua/ (доступ до публічних даних)	Інформаційна система, що збирає та узагальнює екологічні дані з усієї України. Навчання роботі з державними реєстрами та базами даних є ключовим для майбутніх фахівців.

3. Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Екологія» спеціальності Е2 Екологія проводиться в формі комплексного кваліфікаційного іспиту.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

Атестація завершується видачею документа встановленого зразка про присудження ступеня фахового молодшого бакалавра із присвоєнням кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з екології».

Вимоги до атестації згідно програми комплексного іспиту.

3.1. Вимоги до кваліфікаційного іспиту

Програма комплексного іспиту зі спеціальності Е2 Екологія включає 3 обов'язкові дисципліни циклу професійної підготовки:

1. Загальна екологія та соціоекологія;
2. Урбоекологія;
3. Збалансоване природокористування.

Комплексний кваліфікаційний іспит складається із двох частин: теоретичної – тестова перевірка знань; практичної – відповіді на теоретичні питання і розв'язання ситуаційної задачі, що дозволяє перевірити рівень сформованості відповідних умінь та навичок.

Ухвалення екзаменаційною комісією рішення про присудження кваліфікації «фаховий молодший бакалавр з екології» та видачу диплома фахового молодшого бакалавра за результатами підсумкової атестації здобувачів освіти оголошуються після оформлення в установленому порядку протоколів засідань екзаменаційної комісії.

4. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти

Заклад фахової передвищої освіти несе первинну відповідальність за якість послуг щодо надання освіти.

В Університеті функціонує система забезпечення якості освітньої діяльності та якості передвищої освіти (система внутрішнього забезпечення якості), яка передбачає здійснення таких процедур і заходів:

1) визначення принципів та процедур забезпечення якості фахової передвищої освіти, що інтегровані до загальної системи управління університетом, узгоджені з його стратегією і передбачають залучення внутрішніх та зовнішніх зацікавлених сторін;

2) здійснення моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм, які забезпечують відповідність їх змісту стандартам фахової передвищої освіти (професійним стандартам – за наявності), декларованим цілям, урахування позицій зацікавлених сторін, чітке визначення кваліфікацій, що присуджуються та/або присвоюються, які мають бути узгоджені з Національною рамкою кваліфікацій;

3) здійснення за участю здобувачів освіти моніторингу та періодичного перегляду освітньо-професійних програм з метою гарантування досягнення встановлених для них цілей та їх відповідності потребам здобувачів фахової передвищої освіти і суспільства, включаючи опитування здобувачів фахової передвищої освіти;

4) забезпечення дотримання вимог правової визначеності, оприлюднення та послідовного дотримання нормативних документів закладу фахової передвищої освіти, що регулюють усі стадії підготовки здобувачів фахової передвищої освіти (прийом на навчання, організація освітнього процесу, визнання результатів навчання, переведення, відрахування, атестація тощо);

5) забезпечення релевантності, надійності, прозорості та об'єктивності оцінювання, що здійснюється в рамках освітнього процесу;

6) визначення та послідовне дотримання вимог щодо компетентності педагогічних працівників, застосовування чесних і прозорих правил прийняття на роботу та безперервного професійного розвитку персоналу;

7) щорічне оцінювання здобувачів передвищої освіти, педагогічних працівників закладу фахової освіти та регулярне оприлюднення результатів таких оцінювань на офіційному вебсайті закладу фахової освіти, на інформаційних стендах та в будь-який інший спосіб;

8) забезпечення підвищення кваліфікації педагогічних працівників;

9) забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі самостійної роботи здобувачів освіти, за кожною освітньо-професійною програмою;

10) забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом;

11) забезпечення публічності інформації про освітні програми, ступені освіти та кваліфікації;

12) забезпечення дотримання академічної доброчесності працівниками закладу і здобувачами фахової передвищої освіти, в тому числі створення і забезпечення функціонування ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату та інших порушень академічної доброчесності, притягнення порушників до академічної відповідальності;

13) періодичне проходження процедури зовнішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

14) залучення здобувачів фахової передвищої освіти та роботодавців як повноправних партнерів до процедур і заходів забезпечення якості освіти;

15) забезпечення дотримання студентоорієнтованого навчання в освітньому процесі;

16) здійснення інших процедур і заходів, що описані Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти та освітньої діяльності у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна» (https://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/Osnovni_oficiyni_doc_UU/Upravlinnya_yakistyu/Pol_syst_yakosti_osviti_UU.pdf).

Система внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти за поданням закладу фахової передвищої освіти оцінюється Державною службою якості освіти або акредитованими нею незалежними установами оцінювання та забезпечення якості фахової передвищої освіти на предмет її відповідності вимогам до системи забезпечення якості фахової передвищої освіти, що затверджуються Державною службою якості освіти, та Стандартам і рекомендаціям щодо забезпечення якості фахової передвищої освіти.

5. Вимоги професійних стандартів

Загальноприйняті професійні стандарти – відсутні.

6. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

А. Офіційні документи:

1. Закон України «Про фахову передвищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19>.
2. Закон України «Про освіту». URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
3. Національний класифікатор України: «Класифікатор професій» ДК 003:2010 (редакція від 30.11.2017) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/va327609-10>.
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.
5. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 09.04.2015 № 266 (зі змінами) // База даних «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.
6. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 № 918, схвалені сектором фахової передвищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (протокол від 24.06.2020 № 2). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/2020/12/28/Nakaz%20918%20vid%2013.07.2020.pdf>.
7. Наказ Міністерства освіти і науки України від 24.12.2020 № 1552 «Про унесення змін до таблиці 1 Пояснювальної записки Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/2020/12/28/Nakaz%201552%20vid%2024.12.2020.pdf>.
8. Методичні рекомендації МОН України з розроблення освітньо-професійної програми та навчального плану підготовки здобувачів фахової передвищої освіти URL: https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2022/06/Metodichni_rekomendacii_rozroblennya_OOP_FPO_2022.pdf.
9. Стандарт фахової передвищої освіти за спеціальністю «Екологія» для рівня фахової передвищої освіти «фаховий молодший бакалавр», затверджений наказом Міністерства освіти і науки України від 12.07.2022 № 624. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/Fakhova%20peredvyshcha%20osvita/Zatverdzeni_standarty/2022/07/13/101-Ekolojiya-624-12.07.2022.pdf.
10. Положення про освітні програми у Відкритому міжнародному університеті розвитку людини «Україна», затверджене наказом президента Університету «Україна» від 28.12.2023 № 156. URL: https://uu.edu.ua/upload/universitet/normativni_documenti/Osnovni_oficiyni_doc_UU/Navch_metod_d-t/Polozh_pro_osvitni_programi.pdf.

11. Положення про акредитацію освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, затверджене наказом Міністерства освіти і науки України від 01.07.2021 № 749 зі змінами в редакції від 13.03.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1608-21#n14>.

Б. Корисні посилання:

1. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). URL: https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2018/10/04_2016_ESG_2015.pdf.

2. International Standard Classification of Education ISCED, 2011. URL: <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-isced-2011-en.pdf>.

3. International Standard Classification of Education: Fields of education and training, 2013 (ISCED-F 2013) – Detailed field descriptions. URL: <https://uis.unesco.org/sites/default/files/documents/international-standard-classification-of-education-fields-of-education-and-training-2013-detailed-field-descriptions-2015-en.pdf>.

4. Manual to Accompany the International Standard Classification of Education, 2011. URL: <https://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced>.

5. EQF, 2017 (Європейська рамка кваліфікацій). URL: <https://ec.europa.eu/ploteus/content/descriptors-page>.

6. QF EHEA, 2018 (Рамка кваліфікацій ЄПВО). URL: https://www.ehea.info/Upload/document/ministerial_declarations/EHEAParis2018_Communique_AppendixIII_952778.pdf.

7. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) та загальними компетентностями та прикладами стандартів. URL: <https://www.unideusto.org/tuningeu/>.

8. Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. і доп. / авт.-уклад.: В. М. Захарченко, С. А. Калашнікова, В. І. Луговий, А. В. Ставицький, Ю. М. Рашкевич, Ж. В. Таланова / За ред. В. Г. Кременя. К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. 100 с. URL: <https://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=83:hlosarii-terminiv-vyshchoi-osvity-2014-r-onovlene-vydannia-z-urakhuvanniam-polozhen-novoho-zakonu-ukrainy-pro-vyshchu-osvitu&start=80>.

9. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти. URL: <https://erasmusplus.org.ua/korysna-informatsiia/korysni-materialy/category/3-materialy-natsionalnoi-komandy-ekspertiv-shchodo-zaprovdzhennia-instrumentiv-bolonskoho-protsesu.html?download=82:bolonskyi-protses-nova-paradyhma-vyshchoi-osvity-yu-rashkevych&start=80>.

7. Пояснювальна записка до освітньо-професійної програми

Освітньо-професійна програма «Екологія» визначає вимоги до фахового рівня передвищої освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання та компетентності, якими повинен оволодіти здобувач відповідного рівня освіти.

Базується на компетентнісному підході і поділяє філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному проєкті Європейської комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі» (Tuning Educational Structures in Europe, TUNING).

Матриці не відображають вибірових компонент освітньої програми – майнорів, оскільки здобувач фахової передвищої освіти вибирає їх із загальноуніверситетського каталогу дисциплін, розташованого за посиланням https://uu.edu.ua/upload/Osvita/Organizaciya_navch_proc/Vibir_disciplin/Katalog_vibir_kovih_disciplin.xlsx.

Порядок нумерації в переліку загальних та фахових компетентностей не пов'язаний зі значимістю тієї чи іншої компетентності.

9. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньо-професійної програми

	ОК.1.1	ОК.1.2	ОК.1.3	ОК.1.4	ОК.1.5	ОК.1.6	ОК.1.7	ОК.1.8	ОК.1.9	ОК.1.10	ОК.1.11	ОК.1.12	ОК.2.1	ОК.2.2	ОК.2.3	ОК.2.4	ОК.2.5	ОК.2.6	ОК.2.7	ОК.2.8	ОК.2.9	ОК.2.10	ОК.2.11	ОК.2.12	ОК.2.13	ОК.2.14	ОК.2.15	ОК.2.16	ОК.2.17	ОК.2.18	ОК.2.19	ОК.2.20	ОК.2.21	ПР 1	ПР 2	ПР 3	КК1		
ПРН 1				+			+	+			+	+																					+	+	+	+			
ПРН 2	+	+	+		+	+					+		+			+	+						+						+				+	+	+	+			
ПРН 3										+											+								+	+		+			+	+	+		
ПРН 4		+	+											+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+		+	+						+	+	+	+		
ПРН 5										+			+										+									+			+	+	+	+	
ПРН 6	+			+		+	+						+			+	+												+			+			+	+	+	+	
ПРН 7	+			+		+	+						+			+	+												+			+			+	+	+	+	
ПРН 8						+											+															+			+	+	+	+	
ПРН 9		+	+							+				+	+					+	+			+							+			+	+	+	+		
ПРН 10										+									+	+	+	+		+			+		+		+		+		+	+	+	+	
ПРН 11										+			+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 12										+			+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 13										+			+	+	+			+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	
ПРН 14										+																			+	+			+	+	+	+	+	+	+
ПРН 15										+			+																	+	+		+	+	+	+	+	+	+